



Eindverslag
Retie, Kortijnen
2019-0964 opgraving i.k.v.
wetenschappelijke vraagstelling: 2021D29
Dagrapporten

1 Woensdag 07/04/2021

1.1 Uurregistratie

aankomst 9u, vertrek 13u

1.2 Personeel

1.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

1.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

1.2.3 Overige

Niet van toepassing.

1.3 Bezoek

Niet van toepassing.

1.4 Weer

0°C, bewolkt met winterse neerslag

1.5 Werkzaamheden en interpretaties

Kennismaking Amerikaanse Veldteam + overlopen methodiek project

1.6 Strategische en praktische keuzes

Start metaaldetectie maaiveld langs de perceelsgracht tussen perceel 285B en 276H en uitzetten werkputten/units voor opgraving.

2 Dinsdag 13/04/2021

2.1 Uurregistratie

Aankomst 9u, vertrek 13u

2.2 Personeel

2.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

2.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

2.2.3 Overige

Kennismaking Chris Nuyts en Karel Nietvelt (buren). Woonachtig te Kortijnen nr. 11. Het Amerikaanse veldteam mag de schuur van Karel en Chris gebruiken voor materiaalopslag.

2.3 Bezoek

Niet van toepassing

2.4 Weer

6°C, *licht bewolkt en matige wind*

2.5 Werkzaamheden en interpretaties

Start aanleg eerste werkput, eerste unit en registratie ervan.

Bij het aanleggen van de werkput werden verschillende recente greppels aangesneden. Deze greppels worden geïnterpreteerd als de voorgangers van de perceelsgracht en de gracht langs de straatkant.

Eén greppel was duidelijk wat ouder, hierin werden verschillende fragmenten post-middeleeuws aardewerk gevonden. De greppel heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie.

Naast de oudere greppel werd er nog een tweede spoor geregistreerd in de putwand. Op het eerste zicht lijkt dit spoor een (sub-) recente paalkuil te zijn. Tijdens het couperen en uitzeven van de vulling werden er echter verschillende stukken uitrusting teruggevonden tezamen met enkele menselijke botfragmenten (o.a. een schedelfragment). De kuil wordt hierdoor geïnterpreteerd als een secundaire grafkuil, behorende tot het (in september 1944) geruimde massagraf.

2.6 Strategische en praktische keuzes

Door het aantreffen van een secundaire grafkuil werd de werkput uitgebreid in oostelijke, noordelijke en zuidelijke richting (in het westen is de werkput begrensd door de huidige perceelsgracht). Door de werkput uit te breiden kan hopelijk de originele locatie van het massagraf bloot gelegd worden.

3 Vrijdag 16/04/2021

3.1 Uurregistratie

Aankomst 12u30, vertrek 16u30

3.2 Personeel

3.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

3.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

3.2.3 Overige

Niet van toepassing.

3.3 Bezoek

Steve Maertens (War Heritage Institute)

3.4 Weer

7°C, licht bewolkt en zonnig

3.5 Werkzaamheden en interpretaties

Registratie uitbreidingen werkput 1.

De oude greppel (S 1001) loopt niet meer door en lijkt verploegd te zijn en opgenomen in de bouwvoor.

In de zuidwestelijke hoek van werkput 1 werd een recente verstoring geregistreerd. Deze verstoring kan in verband worden gebracht met de kleine werkput die werd aangelegd tijdens de opgraving in 2003 om de locatie van het massagraf te achterhalen.

3.6 Strategische en praktische keuzes

Aangezien de zuidelijke rand van werkput 1 aansluit op de opgraving uit 2003 werd beslist om niet meer in zuidelijke richting uit te breiden.

3.7 Conclusies overleg

Conclusie overleg Steve Maertens: belangrijkste zaken zijn het menselijk botmateriaal en de persoonlijke items van de slachtoffers. Deze moeten door fysisch antropoloog onderzocht worden en gaan nadien via de lokale politie naar het War Heritage Institute. Vervolgens zullen de resten worden overgedragen, na vrijgave, aan de Amerikaanse ambassade.

4 Woensdag 21/04/2021

4.1 Uurregistratie

Aankomst 12u30, vertrek 16u30

4.2 Personeel

4.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

Nandy Dolman

4.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

4.2.3 Overige

Niet van toepassing.

4.3 Bezoek

Sofie Debruyne (AOE)

4.4 Weer

12°C, licht bewolkt en zonnig

4.5 Werkzaamheden en interpretaties

Registratie uitbreiding werkput 1 en registratie eerste units werkput 2.

Bij het registreren van de uitbreiding (in oostelijke richting) op werkput 1, werd een ondiepe (max. 4cm) depressie opgemerkt in het vlak. De afmetingen van de depressie zijn 65 cm x 250 cm. De locatie van de depressie vlakbij de mogelijke locaties (ooggetuigenverslagen) van het massagraf samen met de afwezigheid van enige menselijke resten, persoonlijke items,... (het massagraf werd op 25 september 1944) reeds geruimd), doen vermoeden dat de depressie kan geïnterpreteerd worden als het originele massagraf.

Langs de noordelijke zijde van werkput 2 werd opnieuw een greppel aangesneden (S 2001). Deze greppel lijkt op het eerste zicht het verdere verloop te zijn van de greppel in werkput 1 (S 1001). Ook deze greppel stopt enkele meters in werkput 2. De verklaring hiervoor is de crash van de C-47 Dakota en de opgraving in 2003.

4.6 Strategische en praktische keuzes

Uitgezonderd het botmateriaal en de vondsten uit S 1002 werden er geen relevante zaken meer aangetroffen. Er werd dan ook beslist om

4.7 Conclusies overleg

Conclusie overleg Sofie Debruyne: kans op relevante archeologische resten ouder dan 1944 is zeer klein tot onbestaande.

5 Dinsdag 27/04/2021

5.1 Uurregistratie

Aankomst 12u30, vertrek 16u30

5.2 Personeel

5.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

5.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

5.2.3 Overige

Niet van toepassing

5.3 Bezoek

Thijs Hellings (plane hunters vzw)

5.4 Weer

11°C, licht bewolkt en zonnig

5.5 Werkzaamheden en interpretaties

Registratie van profielen in werkput 1 en 2 (in totaal 4)

Uitvoeren metaaldetectie + magnetometrie zuidelijke kan werkput 2. Dit leverde een zeer sterk signaal op, waarschijnlijk afkomstig van de linkervleugel en motor (welke niet werd opgegraven in 2003. Geen extra botmateriaal.

5.6 Strategische en praktische keuzes

Aangezien de kans bestaat dat de linkervleugel (hoewel verploegd) nog redelijk intact en *in situ* aanwezig is, werd beslist om deze volledig bloot te leggen.

6 Vrijdag 30/04/2021

6.1 Uurregistratie

Aankomst 14u, vertrek 16u30

6.2 Personeel

6.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

6.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

6.2.3 Overige

Niet van toepassing

6.3 Bezoek

Niet van toepassing

6.4 Weer

10°C, bewolkt met kans op wat regen

6.5 Werkzaamheden en interpretaties

Registratie werkput 2 ter hoogte van de linkervleugel van de C-47 Dakota

6.6 Strategische en praktische keuzes

Na het bloot leggen bleek echter ook delen van de cockpit (accu's) aanwezig te zijn onder de brokstukken van de vleugel, waardoor even de hoop op het vinden van de piloot steeg. Echter werd er slechts één klein stuk botmateriaal gevonden/uitgezeefd in zeer slechte staat.

7 Dinsdag 04/05/2021

7.1 Uurregistratie

Aankomst 9u, vertrek 11u

7.2 Personeel

7.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

7.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

7.2.3 Overige

Niet van toepassing.

7.3 Bezoek

Niet van toepassing.

7.4 Weer

10°C, licht bewolkt

7.5 Werkzaamheden en interpretaties

Verdere registratie werkput 2

7.6 Strategische en praktische keuzes

idem

8 Donderdag 06/05/2021

8.1 Uurregistratie

Aankomst 14u30, vertrek 16u30

8.2 Personeel

8.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

8.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

8.2.3 Overige

Niet van toepassing

8.3 Bezoek

Niet van toepassing

8.4 Weer

12°C, bewolkt en beetje neerslag

8.5 Werkzaamheden en interpretaties

Verdere registratie zuidelijk deel werkput 2, ter hoogte van de linker vleugel

8.6 Strategische en praktische keuzes

idem

9 Vrijdag 07/05/2021

9.1 Uurregistratie

Aankomst 14u, vertrek 16u

9.2 Personeel

9.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

9.2.2 Onderaannemers

Niet van Toepassing

9.2.3 Overige

Niet van toepassing

9.3 Bezoek

Martijn Willems (k.ERF), Gilles Geerts (k.ERF), Vice-burgemeester van Retie Koen Claessens en Willy Bontinck (oud-strijder 9^e luchtleger US)

9.4 Weer

12°C, bewolkt en droog

9.5 Werkzaamheden en interpretaties

Korte uitleg en voorstelling project + kennismaking tussen Amerikaans veldteam en Willy

Overleg met Martijn Willems i.v.m. (beperkt) publieksmomentje voor gespecialiseerd publiek

9.6 Strategische en praktische keuzes

Publieksmoment wordt verplaatst naar donderdag 27 mei in de namiddag. Het moment zal bestaan uit een korte rondleiding en uiteenzetting + bekijken van enkele stukken van het vliegtuig. Slechts 3-tal groepjes van max. 10 personen om het coronaproof te houden.

10 Woensdag 12/05/2021

10.1 Uurregistratie

Aankomst 14u, vertrek 16u

10.2 Personeel

10.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

10.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

10.2.3 Overige

Niet van toepassing.

10.3 Bezoek

Niet van toepassing

10.4 Weer

12°C, licht tot matig bewolkt en een matige wind

10.5 Werkzaamheden en interpretaties

Registratie zuidelijke uitbreiding werkput 2 ter hoogte van de vliegtuigvleugel. De meeste resten zijn reeds uitgehaald, maar er blijven kleine fragmenten boven komen. In de zuidoostelijke hoek van de uitbreiding werd tot ca. 150 cm onder het maaiveld afgegraven, aangezien hier (onder invloed) van het grondwater steeds meer metaalvondsten inspoelen. Naar alle waarschijnlijkheid werden hier kleine ijzerconcreties (natuurlijk) opgepiept door de metaaldetector. Het is echter niet uitgesloten dat door bioturbatie en schommelende grondwatertafel vondstmateriaal in- en uitspoelt.

10.6 Strategische en praktische keuzes

Werkput 2 zal blijven uitbreiden tot er geen metaal afkomstig van het vliegtuig meer aangetroffen wordt. Het lijkt er echter op dat de grenzen van de crash in zicht zijn. Gezien de vermiste piloot nog steeds niet gevonden is, zal er worden overlegd om enkele proefputjes aan te leggen ten westen van de perceelsgracht, in de tuin van Karel en Chris Nietvelt-Nuyts.

11 Woensdag 19/05/2021

11.1 Uurregistratie

Aankomst 8u30, vertrek 17u (middagpauze 12u30 – 13u)

11.2 Personeel

11.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

11.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

11.2.3 Overige

Niet van toepassing

11.3 Bezoek

Linda Chauvin (dochter van E. Chauvin, 2nd lieutenant 9th army en piloot van de C-47A Dakota)

11.4 Weer

10°C, buien en matige wind

11.5 Werkzaamheden en interpretaties

Aanleg werkput 3, welke bestaat uit enkele kleinere testputten. Er werden 2 testputten (1 x 1 m) aangelegd. Er werden echter geen vondsten gedaan. Bovendien bleek de bodemopbouw veel natuurlijker/minder onverstoorde dan gedacht.

11.6 Strategische en praktische keuzes

Gezien het compleet ontbreken van enig relevant vondstmateriaal en de meer natuurlijke opbouw van de bodem ter hoogte van werkput/-zone 3, werd beslist om deze zone voorlopig te laten vallen en terug te concentreren op de resterende metaalsignalen ter hoogte van werkput 2.

11.7 Conclusies overleg

Officiële vondstoverdracht zal plaatsvinden op de laatste veldwerkdag (zaterdag 29 mei).

12 Vrijdag 21/05/2021

12.1 Uurregistratie

Aankomst 14u30, vertrek 16u30

12.2 Personeel

12.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

12.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing.

12.2.3 Overige

Niet van toepassing.

12.3 Bezoek

Niet van toepassing

12.4 Weer

11°C, wisselvallig met matige wind

12.5 Werkzaamheden en interpretaties

Verdere registratie werkzaamheden werkput 2. In de zuidoostelijke hoek van de werkput werd tot 250 cm onder het maaiveld uitgegraven. Hier werd een depressie aangetroffen die aanvankelijk werd geïnterpreteerd als mogelijke impactsite van de crash. De plek waar mogelijk de linkervleugel de grond als eerste raakte. Tijdens het uitgraven werd echter opgemerkt dat de turf-/veenlaag in de depressie onverstoorde is. De interpretatie van de depressie werd dan ook bijgesteld naar een turf gat ofwel een natuurlijke depressie/plas/vijver die opgevuld raakte met organisch materiaal.

12.6 Strategische en praktische keuzes

Verdere afgraving omliggende units werkput twee (metaalsignalen), maar tot minder grote diepte.

13 Woensdag 26/05/2021

13.1 Uurregistratie

Aankomst 14u30, vertrek 16u30

13.2 Personeel

13.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

13.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

13.2.3 Overige

Niet van toepassing

13.3 Bezoek

Niet van toepassing

13.4 Weer

14°C, bewolkt en wisselvallig met matige wind

13.5 Werkzaamheden en interpretaties

Inmeten laatste volledige unit + registreren profiel, na inzakken putwand. In dit laatste profiel is duidelijk te zien in welke mate de crash de bodem heeft beïnvloed en tot welke diepte de afgraving en nivelleringswerken in de jaren '70 zijn gegaan.

13.6 Strategische en praktische keuzes

Afwerken laatste volledige unit heeft weinig tot geen nieuwe vondsten opgeleverd. Geen nieuwe unit meer beginnen, enkel halve units en berm (gracht) verder afwerken.

14 Donderdag 27/05/2021

14.1 Uurregistratie

Aankomst 8u30, middagpauze 12u – 12u30, stoppen om 14u

Vanaf 14u start publieksmoment (3 kleine rondleidingen) tot 17u, nadien nog opruimen

14.2 Personeel

14.2.1 BAAC

Timothy Nuyts

14.2.2 Onderaannemers

Niet van toepassing

14.2.3 Overige

Niet van toepassing

14.3 Bezoek

- Heemkunde kringen Mol, Geel en Retie
- Burgemeester en schepencollege Retie
- Chris van Kerckhoven (Battle for the locks)

14.4 Weer

17°C, licht bewolkt af en toe zon met een matige wind

14.5 Werkzaamheden en interpretaties

Afwerken laatste stukjes van de (halve) units + afwerken berm (gracht). Registreren profiel 5, 6, 7.

14.6 Strategische en praktische keuzes

Laatste veldwerkdag. Vrijdag 28/05/2021 enkel nog opruimen + officiële vondstoverdracht.